

(APP Help) Unos pravila za knjiženje

UNOS PRAVILA ZA KNJIŽENJE

Svako pravilo za knjiženje se unosi na isti način. Ekran je podeljen na dva dela, pri čemu se u gornjem delu prikazuju skraćenice koje se mogu koristiti u toku unosa, a u donjem delu je samo pravilo. Spisak skraćenica se menja, u zavisnosti od objekata koji se trenutno unosi (konto, opis, duguje, potražuje. U tekstualnim objektima (konto, opis, ..) skraćenice se prikazuju u zagradama (na primer,). Tada se rezultujući tekst dobija tako što se umesto oznake ubaci odgovarajući tekst. Na primer, ako je za konto magacina defisan niz "001", a u pravilu za konto piše "130", onda će prilikom knjiženja tu pisati "130001". Numerička polja (na primer, duguje i potražuje) nemaju skraćenice već promenljive. Promenljive se pišu bez zagrada i mogu se koristiti osnovne računске operacije. Na primer, ako se stavi samo V, kao rezultat se dobija vrednost fakture, a $V*1.2$ je vrednost fakture uvećana za 20 procenata. Ispravnost konta i izraza se NE proverava prilikom unosa, već prilikom kasnijeg generisanja naloga i tada će biti prijavljene eventualne greške.

Ovako uneta pravila se direktno preslikavaju u stavke naloga pri kasnijem kontiranju dokumenata. Postoji i veoma važna mogućnost definisanja parametara u pravilu za knjiženje.

Svi parametri se moraju definisati na početku pravila, ispred svih ostalih stavki. U polje KONTA za pravilo se unosi "<A>", obavezno velikim slovima. U OPIS se unosi opis parametra koji se traži i u DUGUJE naziv promenljive u kojoj će se čuvati uneta vrednost. Evo primera: neka je definisano sledeće pravilo. U principu bi to trebalo da bude korisnički šablon, ali može i pravilo za fakturu i slično. Kada se startuje ovakvo pravilo, prvo se na ekranu ispisuje maska za unos podataka u koju treba uneti traženu vrednost. Zatim je uneta vrednost dostupna preko promenljive D i može se koristiti kao i sve druge promenljive. Ovako definisane promenljive mogu da sadrže brojeve koji se mogu koristiti u izrazima na dugovnoj ili potražnoj strani stavki naloga. Ukoliko se promenljiva stavi u zagrade, onda se radi o promenljivoj koja menja tekst unutar opisa. Na primer, stavka može da glasi:

<A> Unesi broj fakture: <F>

Kasnije se u stavkama može pisati opis "Faktura br. <F>". Napomena: "<F>" se obavezno mora pisati velikim slovima.

KONTO	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
<A>	Unesite vred:	d	
<A>	Unesite dok.:	<F>	
!		d := d+100	
2011	Prenos <F>	d 2012	Prenos <F> d

U pravilima se mogu koristiti promenljive prikazane u gornjem delu ekrana, kao i sve osnovne matematičke operacije. Na primer, u izlaznim fakturama se može pisati PV-R i to označava prodajnu vrednost umanjenu za rabat. Neke promenljive imaju ispred sebe oznaku "*" koja označava da se osim navedenog imena mogu koristiti i imena po tipovima artikala. Na primer, ako je u prozoru dostupna promenljiva *PV, može se koristiti samo PV, ali i APV, BPV, ... Evo spiska značenja: Umesto oznake "<A>" može se koristiti i znak "?". Deo ispod učitavanja

podataka (počinje znakom "!") koristi se za razna izračunavanja. U DUGUJE polje se upisuje proizvoljan matematički izraz koji se kod poziva pravila izračunava. U kreiranju složenijih šablona može se koristiti i veoma korisna funkcija GsK koja vraća trenutno stanje nekog konta. Na primer, GsK("2010") vraća trenutni saldo konta 2010. Ako se navede u obliku GsK("2010", "D"), vraća samo dugovnu stranu, a GsK("2010", "P") vraća samo potražnu stranu. Ukoliko se navede i treći parametar, može se dobiti stanje konta zaključno sa nekim datumom. Na primer, GsK("2010","D","20.10.00") vraća dugovni saldo zaključno sa 20. oktobrom.

PV - Prodajna vrednost fakture (Sve zajedno)

APV - Prodajna vrednost akciznih proizvoda na fakturi (Akc.proizvodi).

BPV - Prodajna vrednost robe bez poreza (Bez poreza)

KPV - Prodajna vrednost kartica (Kartice)

XPV - Prodajna vrednost artikala sa običnim porezom (Roba)

UPV - Prodajna vrednost artikala koji su oznčeni kao usluge (Usluge)

PPV - Prodajna vrednost sopstvenih proizvoda (Proizvodi)

Slično značenje imaju *NV, *V, ...

U definisanju pravila je moguće koristiti uslovnu naredbu, za to se koriste naredbe !IF i !ENDIF.

Na primer:

KONTO	OPIS	DUGUJE	POTRAŽUJE
!		x := 1	
!		y := 0	
!IF		x > 0 ??	
1000		v	?
2000		v	?
!ENDIF			??
!IF		y > 0 ??	
3000		v	?
!ENDIF		?? 4000	v

U prethodnom primeru se prvo definišu promenljive X i Y. Zatim se u nastavku ispituje vrednost promenljive X. Ako je vrednost veća od nule, primenjuju se stavke do prvog ENDIF (konta 1000 i 2000). Zatim se ispituje vrednost promenljive Y. Ako je ona pozitivna, izvršava se stavka konto 3000. Stavka sa kontom 4000 se svakako izvršava, jer je izvan uslovne naredbe.

U okviru uslova za proveru mogu se koristiti i promenljive koje se pojavljuju u polju KONTO.

Tada se ta promenljiva mora staviti u znake navoda. Na primer:

```
!IF      "<M>" == "VP"
```

Evo i ostalih komandi koje se mogu koristiti.

F2 - Unos nove stavke pravila. Isti efekat se dobija i sa **Space**.

Ctrl-F2 - Umetanje praznog reda.

F3 - Brisanje stavke naloga.

F6 - Kopiranje stavke pravila.

Shift-F6 – Kopiranje stavke, zamenjuju se dugovna i potražna strana.

Alt-F6 – Kopiranje stavke, bez dugovne i potražne strane.

F9 – Pregled kontnog plana i odgovarajućeg konta.

TAB, A – Da li će se tražiti analitička stavka.

Insert – Umetanje stavke na tekuću poziciju u pravilima.